

the context of modern linguistic situation that influences the formation of the translator's national consciousness. The author also defines communicative strategies meant to carry out profound analysis of the bilingual personality's linguistic world image.

Key words: *translator's linguistic personality, linguistic world image, anthropological approach, interference, translator's communicative code.*

Олена Румянцева
(Одеса)

УДК [811.161.2 + 811.111]:81'322.5

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ АНГЛІЙСЬКИХ ТА УКРАЇНСЬКИХ БІРЖОВИХ ЖАРГОНІЗМІВ

Стаття присвячена порівняльному аналізу українських і англійських жаргонізмів, що репрезентують концепт УЧАСНИКИ БІРЖОВИХ ТОРГІВ у біржовому електронному дискурсі. Біржовий жаргонізм при проходженні через ментальний світ учасників біржових торгів, крім об'єктивно існуючих понятійних властивостей, обростає і масою властивостей суб'єктивних - образів, емоцій, оцінок, асоціацій, іронічних конотацій. Загальноприйнятий термін замінюється образним, часто іронічним або пародійним виразом із певним емоційним забарвленням. Жаргонізм дозволяє висловити позитивне або негативне ставлення до того чи іншого явища біржового процесу. Метафоричний перенос розглядається як один із основних способів утворення професійного жаргону. Негативна і позитивна оцінки біржових феноменів в англійському жаргоні представлена за допомогою кольоропозначаючих метафор. В українській мові ціннісний аспект концептів виражений за допомогою дієслів, запозичених з таких сфер-донорів: комп'ютерний, молодіжний, військовий сленг, злодійський жаргон.

Ключові слова: *професійні жаргонізми, компаративний аналіз, концепт, біржовий дискурс, біржова метафора, метафоричний перенос.*

Постановка проблеми. Метою статті є здійснення порівняльного аналізу біржового жаргону англійських та українських біржових сайтів. Потреба в дослідженні семантико-когнітивного аспекту вторинних номінативних засобів мови, якими, безумовно, є жаргонізми, зумовлена активним розвитком біржової діяльності в Україні. Зростання біржової справи спричинило появу професійної мови біржовиків, що характеризується наявністю специфічної лексики і, перш за все, однією з її найважливіших складових – професійних жаргонізмів.

Матеріалом для дослідження послужили біржові англійські та українські сайти, з представленими на них біржовими блогами, чатами, термінологічними словниками, інтернет-конференціями, спеціалізованими електронними публікаціями та аналітикою у сфері біржової торгівлі. Проблема аналізу професійного жаргону та його компонентів залишається відкритою й обговорюється в сучасній лінгвістиці в ряді робіт (І.А. Завгородній (2002), А.Г. Андрєва (2004), М.А. Грачова (2005), Л.Ю. Корольова (2006), І.О. Морозова (2006), Е.С. Тараканова (2006), Д.В. Чистяков (2009) та ін.)

Виклад основного матеріалу дослідження. Під терміном «професійні жаргонізми» в дослідженні розуміються лексико-фразеологічні одиниці, характерні для біржової діяльності, які є неофіційними найменуваннями спеціальних явищ та професійних понять і які несуть експресивно-оцінне забарвлення [4].

У всьому світі біржова комунікація на сучасному етапі розвитку зазнає значних змін. Прагнучи підвищити свою ефективність, біржі все частіше звертаються до електронних технологій, що дозволяє досягти рекордної швидкості обробки інформації та виконання біржових операцій [6]. Голосові торги замінюються електронними системами або співіснують з електронними біржовими платформами. Так в даний час не тільки на біржі, а й в інших сферах професійної діяльності мовна комунікація замінюється електронною. Зміна типу комунікації на електронну тягне за собою конвергенцію різних стилів і форм комунікації. Завдяки зближенню й розмитості меж усної та писемної форм комунікації професійні жаргонізми все частіше використовуються на біржових сайтах в наступних жанрах: біржовий форум, біржовий чат,

біржовий блог, аналітичний огляд, характеристика ринків, інформація про торги, підсумки торгів, біржові новини, портфель інвестора, біржові відеопрезентації, теле- та радіоаналітичний огляд, аналітичний вебінар та ін. Таким чином, у біржовому дискурсі як англійському, так і українському спостерігається чітка тенденція до використання професійних жаргонізмів не тільки в усній, а й у письмовій формі. Наприклад: *Пару років тому мені довелося зустрітись з власниками «Мотор Січі». Ця компанія – «блакитна фішка» на УБ* [8].

Одним із перспективних напрямів у порівняльному мовознавстві є дослідження, покликані виявити схожість і відмінність мовних одиниць, що описують певний концепт (Л.В. Воронін (2005), А.Г. Гуревич (2005), Я.В. Зубкова(2003), Т.А. Островська (2005), Т.Ю. Передрієнко (2006) та ін.)

В.І. Карасик характеризує концепти як «ментальні утворення, які являють собою значущі усвідомлювані типізовані фрагменти досвіду, що зберігаються в пам'яті людини» [2, с. 59]. Вчений розрізняє в структурі концепту образно-перцептивний компонент, понятійний компонент і ціннісну складову (оцінка та поведінкові норми) [2, с. 118].

Для вираження будь-якого концепту, в тому числі й біржового, може бути використана «вся сукупність мовних та немовних засобів, які прямо або побічно ілюструють, уточнюють і розвивають його зміст» [2, с. 110].

У цьому дослідженні було поставлено мету: проаналізувати один із базових біржових концептів, використовуючи професійні жаргонізми для його вербалізації. Із ряду основоположних біржових концептів, таких як УЧАСНИКИ БІРЖОВИХ ТОРГІВ, БІРЖОВА ТОРГІВЛЯ, ГРОШІ, БІРЖОВІ ТОВАРИ, ЦІННІ ПАПЕРИ, БІРЖОВИЙ ПРИБУТОК, для аналізу було обрано концепт УЧАСНИКИ БІРЖОВИХ ТОРГІВ. Звичайно, що всі вищевказані концепти є універсальними для світової біржової семіосфери, тому їх знакова репрезентація в українській та англійській мовах дозволить зіставити жаргонізми з метою визначення прагматичного потенціалу останніх.

Біржовий жаргон характеризується високим ступенем використання метафор і метонімії. Метафоричний і метонімічний перенос є одним із основних способів утворення англомовного професійного жаргону [3], який одночасно виконує в біржовому дискурсі такі функції: 1) позначає нові спеціальні явища існуючими найменуваннями, 2) образно представляє та інтерпретує складні спеціальні поняття в лаконічній формі, надаючи мовленню експресивне забарвлення. В основі цих переносів може бути покладено подібність за різними ознаками: зоопозначення, кольоропозначення, форма, фізична дія, відчуття, розмір, призначення, час, властивість тощо.

Концепт УЧАСНИКИ БІРЖОВИХ ТОРГІВ в англійському біржовому дискурсі, крім широко відомих міжнародних жаргонізмів bull (бик), bears (ведмідь), sheep (вівця), представлений наступними жаргонізмами-метафорами: gorilla (горила), shark (акула), tiger (тигр), wolf (вовк), dragon (дракон), alligator (алігатор), gadfly (сліпень), gazelle company (компанія «газель», тобто стрімко зростаюча компанія з річним показником зростання 20% і більше).

Збагачення лексико-фразеологічного складу українського біржового жаргону відбувається постійно, безпосередньо залежить від динаміки розвитку біржової діяльності в країні. Слід зазначити, що одним із основних шляхів утворення біржових жаргонізмів в українській мові є запозичення англійської жаргонної лексики. Наведемо приклад: **Вовк** (wolf) - *упевнений в собі гравець, що рідко програє, який завжди має свою думку про перспективи ринку. Дуже часто до вовка приходять за порадою вівці. Заець* (hare) - *гравець, який здійснює велику кількість угод протягом невеликого проміжку часу.*

Крім англійських запозичень, український біржовий жаргон поповнюється й російськими жаргонізмами. Слід зазначити, що жаргонізми при переході з жаргону однієї мови в іншу можуть змінювати форму й значення, а також утворювати нові словосполучення, - так утворюються нові професійні жаргонізми. Простежимо, наприклад, шлях перетворення жаргонізма «грамотний ведмідь»: bear (англ.) → медведь (рос.) → грамотный медведь (рос.) → ведмідь / грамотний ведмідь (укр.). **Грамотні ведмеді** - *групи щасливих гравців, що грають на пониження, продавали ф'ючерси на російські акції на РТСБ.*

На біржових чатах можна прочитати типові жарти грамотних ведмедів: «грамотні ведмеді роблять тупих бичар навіть під час росту», «грамотні ведмеді перечікують зростання

в покупці». Антонімічним виразом до жаргонізму *грамотний ведмідь* є *тупий бичара*. Так група щасливих гравців-ведмедів називала тих з покупців ф'ючерсів на акції, які протягом тривалого часу тримали довгу позицію, незважаючи на постійні збитки.

В українському біржовому дискурсі існує багато інших жаргонізмів, що представляють метафоричні зоопозначення, наприклад:

Тигр - досвідчений спекулянт, що діє із засідок, виходить на ринок рідко, але влучно. **Муфлон** - дрібний спекулянт-невдаха.

Планктон - збірна назва початківців інвесторів, які, найчастіше, зазнають збитків, тобто, образно кажучи, йдуть на корм досвідченим торговцям.

Кабан - гравець, який тримає потенційно виграшну позицію протягом тривалого часу і вчасно не фіксує прибуток. Ціна змінює напрямок свого руху, і в результаті кабан, в кращому випадку, «виходить в нуль».

Лемінг - 1) початківець-спекулянт, який щоразу повторює типові помилки і не бажає вчитися, 2) невиправний дилетант, 3) емоційний трейдер.

Як видно з останнього прикладу, жаргонізми можуть бути полісемічними.

Під словотвірною активністю жаргонізма розуміємо наявність тої чи іншої кількості похідних слів, подібна активність може залежати від належності або близькості жаргонізма до ядерної зони біржового концепту. Так жаргонізм *кабан* в українській мові утворює однокореневе дієслово - «кабанити» - перетримувати виграшні позиції. Інший приклад: **Блакитні фішки** (від амер. "blue chips") → **голубки** - акції американських компаній, що входять до складу індексу Доу-Джонса. У більш широкому сенсі - акції великих компаній, що добре зарекомендували себе.

Аналіз концепту УЧАСНИКИ БІРЖОВИХ ТОРГІВ показує досить широкі можливості репрезентації за допомогою метафор різних сфер-джерел, наприклад, найменування осіб певного роду діяльності або професії:

Стратег (від "strategist") – стратегічний інвестор.

Спотовик (від "spoter") – людина, що торгує акціями на спотовому ринку.

Спредер (від "spreader") – торговець спредів, дістає прибуток від різниці в коливаннях цін на подібні види контрактів, наприклад, на ф'ючерси з різними датами постачання.

Скальпер (від "scalper") – спекулянт, який здійснює протягом однієї торгової сесії безліч угод на купівлю та продаж з метою заробити гроші. У більшості випадків скальпер – дрібний спекулянт, який грає на незначних коливаннях ціни.

Клоун інвестиційний (від "investment clown") – інвестор, що купує акції з покриттям на довгий термін.

Незважаючи на те, що вітчизняний ринок цінних паперів існує не так довго, українські біржовики з успіхом засвоюють запозичення з англійського жаргону, а також розвивають і розробляють свій професійний жаргон:

Кулак - великий, агресивний спекулянт, маркет-мейкер, син.: господар, той, що доглядає, сокира, розводила. **Купець** - великий покупець. **Дріб'язківці** - дрібні спекулянти. **Доглядач** - маркет-мейкер з якоїсь папері. **Ляльковод** - маркет-мейкер. «Ах, ці ляльководи! Що хочуть з ціною, то й роблять». **Космонавт** - гравець на підвищення: «Райку в космос запустили космонавти...» (Райка, Раїса Анатоліївна, Рао, Рая - акції РАО «СЕС Росії»).

Вчасно сказане жаргонне слово здатне дуже точно охарактеризувати загальну ринкову ситуацію або манеру біржової гри окремого гравця. Характерною особливістю як англійського, так і українського біржового жаргонного фонду, є велика кількість дієслів. Жаргонізми-дієслова, а також утворені від них словосполучення відображають різноманітні фізичні дії, що виконуються учасниками біржових торгів, хід біржових торгів, а також властивий біржовій торгівлі динамізм. Наприклад:

Купити в ямі - купити в локальному мінімумі цін.

Купити (продати) навздогін - укласти нову угоду в колишньому напрямі при сприятливому русі ціни.

Купити через ніч - купити папери ближче до закриття, щоб завтра вранці продати.

Сісти на пилку - означає «купити за дорогого і потім продати задешево» або «продати задешево і потім купити за дорогого». Цим грішать зазвичай молоді та імпульсивні торговці, проте, іноді й «старі» сідають на пилку.

Сісти в потяг - відкрити позицію. Наприклад: «Хочеться сісти в потяг сьогодні? Він піде завтра, дочекайся завтрашнього дня і подивися, як закриються Штати».

Косити дивіденди кривою косою - отримувати дивіденди з акцій, куплених задорого. Наприклад: «Ну і купиш зараз ти ці акції ВТБ, потім їх курс впаде, і що ти будеш робити? Дивіденди кривою косою косити?»

Грати проти ринку - продавати при зростанні або купувати при падінні.

Рухати ринок - надавати цінам потрібний напрямок. Рухають ринок зазвичай великі гравці.

Йти - котируватися. **Бігти попереду паровоза** - торгувати на випередження; бути «розумнішим за ринок»; «купувати незадовго перед початком зростання» або «продавати перед початком падіння». **Бігти попереду паровоза і не спотикатися об шпали** - означає «торгувати на випередження досить довгий час, не допускаючи помилок». **Ловити піпси** - намагатися заробити гроші на млявому ринку, купуючи й продаючи актив, що торгується, у невеликому діапазоні, ловлять піпси зазвичай скальпери й зайці.

Заразитися від натовпу - піддатися паніці; почати діяти, як діє горезвісний «біржовий натовп»: у ямі продавати, вгорі купувати. Наприклад: «Адже з ранку стояв правильно, потім заразився від натовпу, перекинувся, і мене відвезли до самого верху».

Ковбаситись/ мотиллятися (про ціну) - відчувати сильні непередбачувані коливання.

Вичавлювати гроші з ринку - намагатися заробити гроші під час слабких коливань ціни в горизонтальному коридорі.

Зафібоначити - нанести на графік рівні Фібоначчі.

Маринуватися - купити якісь папери і тримати їх протягом довгого часу, незважаючи на зниження їх курсової вартості.

Пасти - уважно стежити за діями і станом рахунку клієнта, характеризує поведінку спеціаліста з обслуговування клієнтів брокерської фірми.

Спіймати - «вчасно купити або продати», або «зробити вдалу операцію».

Посадити клієнта на вила - для аналітика або консультанта - дати неправильну пораду клієнтові, в результаті якої клієнт опинився в програвші.

Посадити на палю - вираз, що характеризує невдалий підсумок операцій. Наприклад: «Його посадили на палю», так говорять про трейдера, який відкрив «шорт» в цінній ямі і потім закритися зі збитками на зростанні.

Матеріали дослідження свідчать про те, що українські біржові жаргонізми-дієслова не поступаються англійським жаргонізмам у своєму іронічному забарвленні. Вважаємо, що в прагматичному аспекті певна частка іронії як невід'ємний компонент біржового жаргонізма відіграє важливу роль у процесі подання та сприйняття того чи іншого біржового поняття учасниками торгів, наприклад: *to broke the buck; to buy the dips; to cook the books; to drip feed; to be in play; to be in pink; to invest then investigate; to kick the tires; to overstay; to pay Czar; to push on a string* [10].

В англійській мові основним і найбільш поширеним мовним засобом вираження оцінки, здійснюваної учасниками біржових торгів, по праву, можна вважати поєднання в жаргонізмах прикметників з іменниками. Так, в англійському біржовому дискурсі словосполучення з прикметниками **black** (чорний) і **dead** (мертвий), а також з іменником **death** (смерть) в ролі визначення зазвичай означають негативну ситуацію: *black Friday, black knight, black market, black swan, blackberry addiction; dead cat bounce, dead hand provision, death by a thousand cuts, death spiral, death valley curve* [9].

Жаргонізми-словосполучення з прикметником **white** (білий), **fair** (чесний, справедливий) і **gold, golden** (золотий), як правило, несуть в собі позитивний заряд в англійській біржовий дискурс: *fair funds for investors, fair trade investing; white knight, white label product, white squire, white-collar crime, white-shoe firm; gold bug, gold bull, goldbrick shares, goldbricker, golden coffin, golden geese, golden hammer, golden handcuffs, golden hello, golden life jacket, golden parachute, golden rule, golden share, goldilocks economy*. Винятком з даного списку є вираз **white elephant** (білий слон), що припускає невігідну, неприбуткову інвестицію (власність, бізнес), яку дорого обслуговувати і важко змусити працювати, тобто приносити прибуток. Очевидно, що словосполучення *white elephant* має негативну конотацію.

Проведене дослідження показує, що в українському біржовому дискурсі жаргонізми з прикметниками зустрічаються рідко, оскільки вищеописані словосполучення з негативною/позитивною конотацією не були запозичені в український біржовий дискурс.

Тим не менш, прихована негативна оцінка наявна в різних українських біржових жаргонізмах, однак здебільшого вона представлена за допомогою ненормативних дієслів і сленгових іменників, які прийшли до біржового дискурсу з жаргонів інших соціальних груп. Комп'ютерна сфера не випадково є найбільшим донором, так як на сучасному етапі розвитку світова біржа переходить в електронну форму, широко використовуючи новітні комп'ютерні технології: *завантажити* - *вкласти гроші в якийсь папір*; *чайник* - *стосується як інвесторів, так і користувачів Інтернет відповідного рівня кваліфікації*; *мишачий наркоман* - *скальпер, який так сильно захоплюється грою, що обходиться без неї вже не може, він вводить заявки в торговельну систему за допомогою комп'ютерної «мишки»*.

Наступною продуктивною сферою-джерелом біржових жаргонізмів є злодійський жаргон: *кидняк, кидалово* – *обман, шахрайство*; *відкат* – *незначне і короткочасне зниження після зростання або незначне і короткочасне підвищення після падіння цін*; *накрити* – *означає «купити велику кількість цінних паперів або ф'ючерсів за цінами пропозиції»*; *пасти* – *уважно стежити за діями і станом рахунку клієнта*; *розводила (доглядач)* – *великий агресивний спекулянт, маркет-мейкер*; *здавати* – *продавати*; *зламатися* – *не витримати тривалого руху ціни в небажаному напрямку і закрити позицію, ламаються на біржі з різних причин: у когось просто не вистачає грошей для покриття від'ємної варіаційної маржі; у когось просто здають нерви*.

Серед продуктивних сфер-джерел біржових жаргонізмів важливе місце займають прецедентні найменування. Для ведення прибуткової біржової гри, для розуміння сьогодення й майбутнього біржової діяльності важливе місце займає усвідомлення минулого, найважливіші біржові події та ситуації, видатні біржові аналітики й трейдери, що увійшли в історію. Біржові гравці постійно звертаються до минулого біржі, прагнуть усвідомити її уроки, виявити аналогії, знайти зразки для наслідування: *Lady Godiva Accounting Principles (LGAP)*; *Lady Macbeth Strategy*; *Old Lady*; *Jekyll and Hyde assets*; *Jennifer Lopez assets (J.Lo)*; *елліотчик* – *шанувальник хвильової теорії Елліотта*; *Dow Jones (Джонсон, Додік, Доу)* – *індекс Доу-Джонса*.

Такі прецедентні імена та назви легко сприймаються в сучасному біржовому дискурсі й створюють можливості для апеляції до відповідних особистісних якостей, ситуацій, дій, висловлювань і текстів. Слід зазначити, що в англійському біржовому дискурсі прецедентних імен на порядок більше, ніж в українському. Це пояснюється тим, що біржова діяльність Англії та Америки має довгу, наповнену подіями історію, в Україні ж біржова справа знаходиться в процесі свого становлення.

Важливу роль у формуванні біржового жаргону як особливої спеціальної мови, відомої лише професіоналам, зіграла велика кількість всіляких абревіатур і акронімів. В основному це скорочені найменування цінних паперів і значна кількість абревіатур різних організацій, що грають на ринку: банків, великих підприємств, торгових марок, компаній. На біржі абревіатури цінних паперів мають особливе найменування *ticker symbol* і особливий статус: трансформуються в новий знак – символ. Символ акцій може складатися зі знаків різних семіотичних рівнів: літер, цифр або їх комбінації, найвідоміші символи акцій мають свої жаргонні найменування: *love* – *Southwest Airlines (мікер LUV)*, *JAVA* – *мікер Sun Microsystems*, *BUD* – *мікер Anheuser-Busch*.

Іншим поширеним способом створення біржових жаргонізмів є використання акронімів у біржовій комунікації: *ZEBRA* (*Zero Basis Risk Swap*); *BRIC* – *Brazil Russia India & China*, *YAWN* – *Young And Wealthy but Normal*; *YOY* – *year over year*; *B2A* – *business to anybody*; *B2B* – *business to business*, *B2C* – *business to customer* [5].

Як справедливо зазначає В.І. Карасик [2], ціннісні орієнтири мовної особистості простежуються в будь-якому типі спілкування, але в деяких сферах особистісна специфіка більш рельєфно виражена. Так, у сфері біржової діяльності яскравою прагматичною спрямованістю характеризуються жаргонізми, що виражають ставлення біржовиків до грошей і поведінки трейдерів, які заробили велику суму за короткий проміжок часу; ставлення брокера до роботи; ставлення трейдерів до рутинної роботи і т.д. Наприклад: *Омільйонеритись* - *сильно розбагатіти*.

Султанбрунейство - це слово характеризує поведінку молодого гравця, який багато виграв і почав смітити грошима.

Страшна людина - людина, що володіє величезною внутрішньою силою; торговець, здатний здійснювати ризиковані угоди на великому обсязі.

Тупняк - стан трейдера, що виникає після тривалої безперервної торгівлі; характеризується загальним психофізіологічним стомленням і розумовою слабкістю, в цьому стані трейдер не здатний приймати правильні рішення.

Паритися - програвати; переживати з приводу програшу. Наприклад: «Він невдало відкрив шорт і тепер париться» або «тепер його парять».

Систематизація та аналіз біржових жаргонізмів, задіяних у комунікації учасників біржових торгів, дозволяє зробити наступні висновки: на світових біржах у наш час існує тенденція до жаргонізації мовлення біржовиків. Такий екстралінгвістичний процес як перехід біржі на новий рівень автоматизації та комп'ютеризації біржових операцій відбивається і в комунікації: професійні жаргонізми використовуються не тільки в усній, а й у писемній формі комунікації, головним чином, в електронному біржовому дискурсі. Це явище жаргонізованості професійної комунікації існує як в англійському, так і в українському біржовому дискурсі, роль професійного жаргону зростає. Оскільки біржові структури в Україні знаходяться в стадії розвитку і розширення, а найближчим часом повинні стати провідним інструментом ринкової економіки, то вважаємо, що в найближчому майбутньому слід очікувати збільшення обсягу українських біржових жаргонізмів.

Основні функції жаргонізмів, які є загальними для англійського та українського біржових дискурсів: по-перше, вираз приналежності до групи професіоналів, тобто дозволяє відокремити інсайдерів від новачків біржової гри, по-друге, спрощення спілкування та взаєморозуміння, тобто вираз складних феноменів і біржових сценаріїв в лаконічній і образній формі жаргонізма.

Біржовий жаргонізм при проходженні через ментальний світ учасників біржових торгів, крім об'єктивно існуючих понятійних властивостей, обростає і масою властивостей суб'єктивних - образів, емоцій, оцінок, асоціацій, іронічних конотацій. Загальноприйнятий термін замінюється образним, часто іронічним або пародійним виразом з певним емоційним забарвленням. Жаргонізм дозволяє висловити позитивне або негативне ставлення до того чи іншого явища біржового процесу. Метафоричний перенос розглядається як один із основних способів утворення професійного жаргону.

Висновки дослідження та перспективи подальших наукових розвідок Як показав компаративний аналіз компонентів професійної жаргонної лексики, між конститuentами англійського та українського жаргону існують як загальні, так і відмінні риси. Так, англійський та український жаргон містить ті ж частини мови і стійкі одиниці, наявність яких характерна також і для літературних варіантів англійської та української мов. Незважаючи на формальну схожість, виявлені також і національно-специфічні характеристики як англійського, так і українського біржового жаргону. В англійському жаргоні спостерігається велика кількість прецедентних найменувань, в українському жаргоні таких найменувань незначна кількість. Негативна і позитивна оцінка біржових феноменів в англійському жаргоні представлена за допомогою кольоропозначаючих метафор (прикметник плюс іменник). В українській мові ціннісний аспект концептів виражений за допомогою дієслів, запозичених із таких сфер-донорів: комп'ютерний, молодіжний, військовий сленг, злочинський жаргон. Іменники-метафори, що «працюють» в українському біржовому дискурсі як жаргонізми запозичуються зі сфери зоопозначення; професія, рід діяльності людини, внутрішній стан людини.

ЛІТЕРАТУРА

1. Исенова Ф.К. Сопоставительное языкознание и контрастивная лингвистика в современной языковой парадигме // Вестник Карго. – Караганда, 2007. – № 1. – С.71-77.
2. Карасик В.И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс. – М. : Гнозис, 2004. – 390 с.
3. Малюга Елена Николаевна. Английские профессионализмы как компоненты профессионального жаргона в деловом дискурсе. – Режим доступа: <http://www.nor-dipo.ru>
4. Чистяков Д.В. Жаргонизмы как явление вторичной номинации: на материале современного немецкого языка: дис. ... канд. филол. наук. – М., 2009. – 205 с.
5. Spears R. NTC's Dictionary of American Slang. Chicago: NTC Publ. Group, 2002. – 560 p.
6. www.ukrse.kiev.ua/

8. <http://www.gold9999.ua/zakon/>
9. <http://forbes.ua>
10. <http://www.squidoo.com/stock-market-jargon>
11. <http://www.investopedia.com/terms>

Румянцева Е. Компаративный анализ английских и украинских биржевых жаргонизмов.

Статья посвящена сопоставительному анализу украинских и английских жаргонизмов, репрезентирующих концепт УЧАСТНИКИ БИРЖЕВЫХ ТОРГОВ в биржевом электронном дискурсе. Биржевой жаргонизм при прохождении через ментальный мир участников биржевых торгов помимо объективно существующих понятийных свойств, приобретает свойства субъективные - образы, эмоции, оценки, ассоциации, иронических коннотации. Общепринятый термин заменяется образным, часто ироничным или пародийным выражением с определенной эмоциональной окраской. Жаргонизм позволяет выразить позитивное либо негативное отношение к тому или иному явлению биржевого процесса. Метафорический перенос рассматривается как один из основных способов образования жаргона. Негативная и позитивная оценка биржевых феноменов в английском жаргоне представлена с помощью цветообозначающих метафор. В украинском языке ценностный аспект концептов выражен с помощью заимствований из сфер-доноров: военного, компьютерного, молодежного сленгов, воровского жаргона.

Ключевые слова: профессиональные жаргонизмы, компаративный анализ, концепт, биржевой дискурс, биржевая метафора, метафорический перенос.

Rumyantseva E. Comparative Analysis of English and Ukrainian Exchange Jargonisms.

The article focuses on the comparative analysis of Ukrainian and English jargonisms representing the concept THE EXCHANGE TRADE PARTICIPANTS in Exchange electronic discourse. The Exchange jargonism while passing through the mental world of Exchange participants besides objectively existent concept properties gains the subjective properties - images, emotions, estimations, associations, ironical connotations. The generally accepted term is replaced by vivid, often ironical or parody expression with the certain emotional colouring. The jargonism allows to express positive or negative attitude toward one or another phenomenon of exchange process. A metaphorical transfer is examined as one of the basic methods of professional jargon formation. The negative and positive estimations of the exchange phenomena in English jargon are presented by means of colour-denotative metaphors. In Ukrainian language the value aspect of concepts is expressed by means of borrowings from the spheres-donors: military, computer, youth slangs, thieves' cant.

Key words: professional jargonisms, comparative analysis, concept, Exchange discourse, Exchange metaphor, metaphorical transfer.

Юлия Сафьян
(Одесса)

УДК 81-115 [811.111+811.161.2]

**АССОЦИАТИВНЫЕ ПРИЗНАКИ КОНЦЕПТА SHARM/ЧАРІВНІСТЬ
В АНГЛИЙСКОЙ И УКРАИНСКОЙ ЛИНГВОКУЛЬТУРАХ**

Статья посвящена сопоставительному исследованию способов вербализации концепта SHARM/ЧАРІВНІСТЬ в английском и украинском языках и определению сходных и различных ассоциативных признаков данного концепта в английской и украинской лингвокультурах на материале ассоциативных эссе. Результаты исследования показывают, что сходные ассоциативные характеристики концепта SHARM /ЧАРІВНІСТЬ связываются информантами двух лингвокультур с внутренними и/или внешними свойствами человека привлекать, очаровывать, восхищать других людей. Различия в ассоциативном восприятии данного концепта проявляются в том, что для англоязычных информантов обаяние является набором средств создания приятной коммуникативной обстановки (приветливость, улыбка, дружеское отношение, юмор), которыми должны владеть как публичные персоны (шоумены, артисты), так и обычные люди в бытовой и профессиональной сферах общения. Для украинских информантов обаяние является глубинным врожденным признаком, связанным с определенным набором этических ценностей (вера, добро,